

jeg kommen til at opdage, at der mangler nogle Bevillinger, som jeg ventede havde staaet der, nemlig til Nybygning af nogle Kirker derovre i min Valgkreds og Udvidelse af andre. Som bekendt ere disse vidtstrakte Hedeegne derovre, som i stort Maal blive opdyrkede og befolkede, komme til at trænge blandt andet til nye Kirker. De Folk have egentlig paa en Maade faaet Løfte om, at Sagen skulde blive ordnet ved en Bevilling paa den nuværende Finanslov, saa at Kirkerne kunde være blevne byggede i Aar. Det Haab er blevet skuffet. Men umuligt er det jo ikke at faa Sagen fremmet paa denne Finanslov. Jeg skal saaledes nævne følgende Nybygninger: Kirkerne ved Bregning, Videbæk og Tarm. Der er stor Trang paa disse Steder. Jeg haaber, det maa lykkes at faa en Bevilling paa Finansloven. Jeg skal endvidere nævne Udvidelsen af Kirken i Skern, som ogsaa staaar paa. Kirken kan paa langt nær ikke rumme Kirkefolket, og det er meget uheldigt, at Folk skulle komme maaske langvejs fra, og saa enten ikke kunne komme ind i Kirken eller faa en daarlig Staa-plads. Det kunne gamle Folk ikke være tjente med. Jeg haaber, at Kirkeministeren og det kommende Finansudvalg ville tage Sagen under velvillig Behandling, og at det maa lykkes at faa en Bevilling ind paa Finansloven. Jeg vil meget anbefale det som en Sag af stor Vigtighed.

Den anden Sag, jeg vil drage frem, vedrører den højtærede Landbrugsminister. I den sidste ordinære Rigsdagssamling blev der foretaget en Revision af Husmandsloven, og de derved foretagne Ændringer i den vare i mine Øjne alle Forbedringer. Men det gode kan ogsaa have Mangler, og der var adskillige Mangler, som nu komme frem, og som ikke ville fremme den Udvikling, som hidtil har fundet Sted. En af Manglerne beror paa, at Laaneværdien blev forhøjet, hvilket Husmændene ganske vist stærkt ønskede, og det er ikke saa underligt, at de, naar de kunne faa billige Hjem, gerne ville have saa stort Jordtilliggende som muligt. Men i denne Forbindelse bør man ikke glemme, at hvis man ikke gik op med Udlaanssummen samtidig, vilde en Del Ansøgere ganske vist faa større Lodder, men til Gengæld vilde der overhovedet blive færre, der kunde faa Laan, af dem, der trængte dertil. Den Gang vi behandlede Loven, var jeg ikke nogen varm Tilhænger af at faa Laaneværdien for de enkelte Ejendomme sat højt op, jeg fandt, vi gik for højt,

fordi vi derved skød over Maalet. Vi kom nemlig derved til at begunstige de bedre stillede, dem, som maaske kunde faa en lille Arv hjemmefra, medens de mindst bemidlede, Tyendet, lukkedes ude, fordi de ikke kunde skaffe Midler. Der kan siges, at det kunde og burde de. Ja, Herregud, der er saa mange Ting, man kunde og burde. Man skal tage Forholdene, som de ere. Det viser sig, at det kniber ret haardt med at skaffe disse smaa Summer.

Det, som jeg da nærede nogen Frygt for, viser sig nu at blive Tilfældet. Vi staa nu overfor det første Aar, i hvilket Ansøgerne skulle have Bevilling efter den nye Lov, og efter hvad jeg har hørt ad privat Vej, viser det sig — det er ikke nogen Overraskelse, men noget, jeg og vistnok alle vare klare over, allerede da vi lavede Loven —, at der netop efter den nye Lov er kommet flere Andragere om Statslaan. Men nu viser det sig, at Antallet er endogsaa meget stort, maaske større, end de fleste havde ventet, og at den Sum, der er til Raadighed til Udlaan, er forholdsvis lille. Vi fik ganske vist den Sum, som stod i den tidligere Lov, 3 Millioner, forhøjet med 1 Million, men denne Million forsvandt straks, idet vi samtidig fik vedtaget, at de ældre Statshusmænd kunde faa Tillægslaan, og dertil kunde den ene Million bruges, eller, som der staaar i Loven, en Fjerdedel af Laanesummen kan anvendes til Tillægslaan. Vi staa altsaa med disse 3 Mill. Kr. ligesom før. Men nu staa vi med en Lov, som giver Ret til at sætte Laaneværdisummen til 8,000 Kr. i Stedet for som tidligere højest til 5,000 Kr. Det er dog en betydelig Stigning, godt op imod det dobbelte. Det siger sig selv, at saa vil der blive en hel Del færre Laantagere, hvad jeg beklager meget. I Ringkøbing Amt, hvor jeg kender Forholdene bedst, er der kommet ca. 30 pCt. eller maaske nogle og 30 pCt. flere Ansøgninger end de foregaaende Aar, og noget lignende har vistnok været Tilfældet i andre Amter Landet over. Hvis vi kun have de samme 3 Mill. Kr. til Fordeling, ville vi i Ringkøbing Amt kun faa oprettet henved halvt saa mange Brug som i de Aar, den tidligere Lov har virket. Tidligere have vi faaet oprettet gennemsnitlig mellem 60—70 Huse aarlig. Efter den nu gældende Lov frygter jeg for, at vi ikke kunne komme højere end til 40, ja maaske kunne vi ikke en Gang naa det. Men der er da ogsaa Udveje for det.

Jeg haaber, vi skulle kunne komme